

Historik – information om ändringar i vägledningen 2004:07 Försäkringskassan och förvaltningslagen

Vägledningen uppdateras fortlöpande. I vägledningen framgår de *senaste* ändringarna genom att texten är markerad med grå bakgrund.

När en vägledning ändras kompletteras serienumret (årtal och ordningsnummer) med ett versionsnummer.

Ändringarna redovisas i fallande kronologisk ordning – dvs. den senaste versionen redovisas först.

Version	Beslutsdatum	Ändringar kapitel, avsnitt eller bilaga
11	2017-06-30	Nya avsnitt 1.4, 1.5, 5.2.2, 8.2, 10.6 och 12.2. Justeringar i avsnitt 4.1, 4.4, 4.5, 5.1.1, 6.8, 8.3.1, 10.11, 11.2, 11.8, 12.1, 12.4.1 och 12.6.
10	2014-11-14	Samtliga kapitel
9	2013-06-14	Ny text i avsnitt 2.2.1, 2.2.2, 2.6, 2.9.3, 3.4.1, 3.5, 3.5.1, 3.5.2, 4.5.1 samt 5.4.1.
8	2013-04-02	Nytt avsnitt 2.2, 2.4.9, 2.4.10, 2.7, 3.2. och 3.7. Ny text i avsnitt 2.1, 2.1.3, 2.1.5, 2.4, 2.6, 3.4.1, 3.5, 3.6, 4.2, 4.3, 5.2 Smärre ändringar i avsnitt 1.1–1.2, 1.7–1.9, 2.3, 4.1.4, 4.1.5, 4.1.7., 4.6, 5.1.1, 5.4.2–5.4.4 och 6.1–6.2.
7	2012-05-04	Ny text i avsnitt 4.1.1, 4.1.6 och 5.3. Nytt avsnitt 5.1, 5.1.1 och 5.1.2 om den särskilda beslutsordningen.

6	2010-12-03	Ändringar i följande avsnitt med anledning av socialförsäkringsbalken (SFB). Avsnitt 1.5, 2.1.4, 2.2.2, 2.2.3, 3.2, 3.3.1, 3.3.3, 3.3.6, 3.4.1, 3.4.3, 4.1.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.5.1, 6.1, 6.2 Dessutom smärre ändringar i avsnitt 3.2.1, 4.1.7 och 4.6 av annan anledning (se nedan)
5	2009-06-12	Avsnitt 1.6, 2.4.3, 4.1.3, 4.2.1, 5.3.2, 5.3.3, 5.5.1
4	2009-02-09	Avsnitt 1.3, 1.6, 1.8, 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.9, 2.4.2, 2.4.3, 3.1, 3.2.2, 3.3.1, 3.3.3, 3.3.5, 3.4.1, 3.4.2, 4.1.7, 4.3, 4.6, 5.1, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.3, 5.3.4, 5.5.1
3	2007-02-13	Kapitel 4, avsnitt 4.1.1, 4.1.4, 4.1.5, 4.1.6, 4.6, kapitel 5, avsnitt 5.3.2
2	2006-06-15	Kapitel 2, avsnitt 2.2.2
1	2006-04-05	Avsnitt 1.3, 1.6, 1.8, 2.1.4, 2.2.4, 2.4.2, 2.4.3, 3.1, 3.3.1, 3.3.5, 4.1.6, 4.4.2, kapitel 5, avsnitt 5.1, 5.3.2, 5.3.3, 5.3.4, 5.4, 5.5.1, 6.2

Version 11

Inarbetning av riktlinjerna för bemötande och vissa språkliga korrigeringar och rättelser har skett i dokumentet.

Nytt avsnitt 1.4 om den statliga värdegrunden.

Nya delar i avsnitt 1.5 om tjänsteansvaret.

Förtydligande kring tolkning av handläggare och anhöriga i 4.5.

Nytt stycke i avsnitt 5.2.2 gällande registrering av omprövnings- och överklagandeärenden.

Tillägg i avsnitt 6.8 gällande dokumentation efter kvalitetssäkring.

Nytt stycke om framtidsfullmakter i avsnitt 8.2.

Korrigering av texten om ombud i avsnitt 8.3.1.

Nytt avsnitt om gruppdiskussioner i 10.6.

Tillägg i avsnitt 10.11 gällande ersättning för läkarutlåtande.

Förtydligande i avsnitt 12.1 gällande beslut i journal.

Nytt avsnitt gällande beslutsbrev i avsnitt 12.2

Ny text om avskrivning i avsnitt 12.6.

Version 10

Vägledningen har bytt namn från *Försäkringskassan och förvaltningslagen* till *Förvaltningsrätt i praktiken*.

I syfte att underlätta användningen och ge ökad läsförståelse har hela vägledningen omarbetats och fått en ny kapitelindelning. Nuvarande underrubriker och text i avsnitten har strukturerats om efter den nya kapitelindelningen. Det finns även några nya kapitel och avsnitt. Alla exempel har tagits bort. Texterna har bearbetats språkligt och redaktionellt.

Kapitel 1 Grundläggande begrepp, regler och principer för förvaltningsmyndigheters handläggning av ärenden.

Ett nytt kapitel med ett helt nya avsnitt.

Kapitel 2 Lagar, andra rättsregler samt styrande och stödjande dokument

Ett nytt kapitel. Texten i avsnitt 2.1.1 om förvaltningslagen, återfinns i senaste versionen, men har bearbetats språkligt och innehåller nu även skrivningar om basregler och minimistandard. Övriga avsnitt om andra lagar och rättsregler samt om Försäkringskassans styrande och stödjande dokument är helt nya.

Kapitel 3 Bedömningsutrymme

Ett nytt kapitel med helt nytt innehåll införs om bedömningsutrymmet.

Kapitel 4 Serviceskyldigheten m.m.

Ett nytt kapitel införs med textavsnitt som återfinns i senaste versionen. Några textavsnitt har fått nya rubriker, skrivits om och utvecklats. Redaktionella och språkliga ändringar har gjorts i flera avsnitt.

Kapitel 5 Inkommen handling och diarieföring

Ett nytt kapitel. Avsnitten återfinns i senaste versionen. I några avsnitt har redaktionella och språkliga ändringar gjorts. Avsnitt 5.2.2 om handlingar som ska diarieföras har förtydligats.

Kapitel 6 Dokumentation

Ett nytt kapitel. Avsnitten återfinns i senaste versionen. Avsnitt 6.1 har skrivits om språkligt. Avsnitten 6.5 och 6.6 om dokumentation i ÄHS och i pappersakt har utvecklats. Avsnitt 6.5 innehåller ny information om när man ska dokumentera inkomna handlingar som har eller ska skannas in i ÄHS. I några avsnitt har redaktionella och språkliga ändringar gjorts.

Kapitel 7 Jäv

Ett nytt kapitel. Den text som tidigare funnits om jäv har utvecklats och till stora delar skrivits om.

Kapitel 8 Rättshandlingsförmåga, fullmakt och ställföreträdare

Ett nytt kapitel. De flesta avsnitten återfinns i senaste versionen. Avsnitt 8.4 om biträde och 8.5 om förvaltare och god man har till stora delar skrivits om och utvecklats. I avsnitt 8.5.3 finns en saklig ändring om att Försäkringskassan normalt godtar redan ingivna fullmakter och uppgifter i förordnanden. Dessutom förtydligas när god man/förvaltare kan företräda huvudmannen i kontakterna med Försäkringskassan. Avsnitt 8.6 om att registrera fullmakt i ÄHS innehåller förtydligande om till vem ett brev ska skickas.

Kapitel 9 Ansökan

Ett nytt kapitel. Avsnitten återfinns i senaste versionen. Avsnitt 9.1 och 9.1.1 har förtydligats gällande vad som ska kompletteras skriftligt och vad som kan kompletteras muntligt.

Kapitel 10 Uppgiftsskyldighet, partsinsyn och utredningsmetoder

Ett nytt kapitel. Avsnitten återfinns i senaste versionen.

Kapitel 11 Kommunikering

Avsnitt 11.1 är nytt, men innehåller inte några sakliga ändringar. I avsnitt 11.8 finns en saklig ändring om hur svarstiden ska beräknas och där det framgår att om kommuniceringsbrevet skickas med A-post kan svarstiden sättas till 15 dagar från den dag kommuniceringsbrevet är daterat. I 11.11 har lagts till en punkt om när kommunicering är aktuell. Övriga avsnitt innehåller redaktionella och språkliga ändringar.

Kapitel 12 Försäkringskassans beslut

Avsnitt 12.1 om bindande beslut är helt nytt. Avsnitt 12.3 om interimistiska beslut har skrivits om, men innehåller inte några sakliga ändringar. Avsnitt 12.4 är nytt och innehåller hänvisning till 21 § FL. Avsnitt 12.7 om arkivering och rensning och avsnitt 12.8 om rättelse och ändring av beslut har skrivits om. Övriga avsnitt innehåller språkliga och redaktionella ändringar.

Kapitel 13 Journalförstöring och korrigerings av andra uppgifter i försäkringsärenden

Ett nytt kapitel. Avsnitten om journalförstöring har flyttats från annat kapitel. Socialstyrelsen har ändrats till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), eftersom IVO har tagit över det ansvar som Socialstyrelsen tidigare hade för detta. Avsnittet 13.2 om korrigerings är helt nytt.

Kapitel 14 Ändring, omprövning och överklagande av Försäkringskassans beslut

Avsnitt 14.3 om omprövning av beslut enligt förvaltningslagen har utvecklats och förtydligats.

Version 9

Ny och förtydligande text om ombud och fullmakt i avsnitt 2.2.1, 3.4.1, 3.5, 3.5.1 samt 3.5.2. främst föranledda av ändringar i socialförsäkringsbalken och förvaltningsprocesslagen.

Förtydligande i avsnitt 2.6 av vad som går att utläsa om dokumentation i JO:s beslut 5164-2007 samt 6966-2012. Hänvisningen till JO:s beslut 4933-2003 har strukits då den är överflödig.

Justerad text i avsnitt 2.9.3 med anledning av revidering av riktlinjerna 2011:17 Hanteringen av skrivelser.

Ny text i avsnitt 4.5.1 om rättelse i ÄHS på grund av ny funktionalitet i ÄHS.

Ny text i avsnitt 5.4.1 med anledning av JO:s inspektionsprotokoll, dnr 1574-2013.

Version 8

Ny text i avsnitt 2.1 och 2.1.3 med förtydliganden om när en handling kan anses ha kommit in till Försäkringskassan.

Ny text i avsnitt 2.1.5 med påminnelse om att handlingar i pågående omprövnings- och överklagandeärenden ska diarieföras.

Nytt avsnitt 2.2 om ansökan och om sökandens skyldighet att lämna uppgifter på heder och samvete.

Nya utvecklade texter och underavsnitt i avsnitt 2.4. om Försäkringskassans utredningsskyldighet samt olika utredningsmetoder.

Nya avsnitt 2.4.9 om att söka information på internet och 2.4.10 om inspelning av telefonsamtal eller möten.

Ny förtydligande text i avsnitt 2.6. om dokumentationsskyldigheten.

Nytt avsnitt 2.7 om journalförstöring.

Nytt avsnitt 3.2 om språkanvändning och översättning till följd av språklagen (2009:600) m.m.

Ny text i avsnitt 3.6 om god man och förvaltare. Förtydliganden om vad som kan ingå i ett ställföreträdarskap samt vad det innebär för handläggningen när det finns en ställföreträdare. Text om att Försäkringskassan måste försäkra sig om att en uppgift i ett ärende om att det finns ställföreträdare är riktig.

Ny text i avsnitt 3.4.1 bl.a. om kontakter med ombud och försäkrade när det finns ett ombud samt om avvisning av ombud.

Ny förtydligande text i avsnitt 3.5. om fullmakt.

Nytt avsnitt 3.7 om enskilda rättshandlingsförmåga.

Förtydligande text om partsinsyn i avsnitt 4.2.

Förtydligande text om anstånd i avsnitt 4.3.

Utvecklad text om interimistiska beslut i avsnitt 5.2.

Dessutom smärre ändringar i avsnitt 1.1–1.2, 1.7–1.9, 2.3, 4.1.4, 4.1.5, 4.1.7, 4.6, 5.1.1, 5.4.2–5.4.4. och 6.1–6.2.

Version 7

Ny text i avsnitt 4.1.1, 4.1.6 och 5.3 om muntliga kontakter med försäkrad i samband med kommunikering och beslut. Nytt avsnitt 5.1. som beskriver den särskilda beslutsordningen som gäller för vissa av Försäkringskassans ärendeslag.

Version 6

Ändringar med anledning av SFB som trädde i kraft den 1 januari 2010. I de fall avsnitt ändrats endast så att hänvisningar görs till SFB i stället för hänvisningar till de författningar som har upphävts när SFB trädde i kraft är dessa ändringar inte gråmarkerade.

Dessutom smärre ändringar/ny text i avsnitt 3.2.1 till följd av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt ny text i avsnitt 4.1.7 och avsnitt 4.6 om beaktande av postgång och eventuella helger vid angivande av datum för svar på kommunikering. Dessa ändringar är gråmarkerade.

Kapitel 1 Inledning

Avsnitt 1.5 Basregler

Hänvisning har gjorts till den nya socialförsäkringsbalken (SFB).

Kapitel 2 Inkommen handling, service, utredningsskyldighet och dokumentation

Avsnitt 2.1.4 Handlingar som inte ska vara i ÄHS

Det rättsliga ställningstagandet (FKRS 2005:08) som handlar om hantering av inkomna läkarintyg som inte hör till ett pågående sjukpenningärende, har utgått. Alltså följdändringar i detta avsnitt.

Avsnitt 2.2.2 Utredningsskyldigheten

Nya skrivningar till följd av att utredningsskyldigheten särskilt skrivits in i SFB. Även kravet på skriftlig ansökan om en förmån. Dessutom nya skrivningar om möjligheten att i vissa fall ta in eller godta att uppgifter lämnas på annat sätt än skriftligen.

Avsnitt 2.2.3 Ersättning till vårdgivare för journalkopior

Hänvisning har gjorts till bestämmelser i SFB.

Kapitel 3 Jäv, ombud, god man, m.m.

Avsnitt 3.2 Tolk.

Exemplet har ändrats till en förmån som Försäkringskassan fattar beslut om enligt SFB.

Avsnitt 3.3.1 Ombud

Hänvisningar har gjorts till bestämmelser i SFB.

Avsnitt 3.3.3 Allmänt om fullmakt

Exemplet har ändrats till sådant bostadstillägg som beslutas av Försäkringskassan enligt SFB.

Avsnitt 3.3.6 Får Försäkringskassan betala ut socialförsäkringsförmåner till annan än den förmånsberättigade med stöd av fullmakt?

Hänvisningar har gjorts till bestämmelser i SFB.

Avsnitt 3.4.1 God man

Hänvisning har gjorts till FB när det gäller kravet på att uppgiftslämnande på heder och samvete i förekommande fall ska göras av en förmyndare, eller om det framgår av uppdraget, en god man eller förvaltare. Även hänvisning till förarbeten till SFB har gjorts i detta fall.

Avsnitt 3.4.3 Uppdragets omfattning

Exemplen har ändrats till SFB-förmåner som handläggs av Försäkringskassan enligt SFB.

Kapitel 4 Kommunikering

Avsnitt 4.1.2 Vad innebär kommunisering?

Texten om provisoriska beslut har ändrats till att handla om interimistiska beslut vilket är det begrepp som används i SFB. Hänvisning görs även till avsnitt 5.1 Interimistiska beslut.

Avsnitt 4.1.7 Kommunikeringstid

Nya skrivningar om beaktande av postgång och eventuella helger vid angivande av datum för svar på kommunisering.

Avsnitt 4.6 Metodstöd – Så här ska Försäkringskassan kommunicera med den försäkrade

En ny punkt har förts in med skrivningar om beaktande av postgång och eventuella helger vid angivande av datum för svar på kommunikering.

Avsnitt 4.3 Anstånd

Ändrat från havandeskapspenning till graviditetspenning, i exemplet om anstånd (ändring till följd av SFB).

Kapitel 5 Försäkringskassans beslut

Avsnitt 5.1 Interimistiska beslut

Hänvisning har gjorts till bestämmelser i SFB. Uttrycket provisoriska beslut har ersatts med interimistiska beslut.

Avsnitt 5.2 Muntliga beslut

Hänvisning har gjorts till bestämmelser i SFB.

Avsnitt 5.3.2 Avvisning

En hel del nya skrivningar med anledning av att Försäkringskassans utredningsskyldighet och möjlighet att avvisa särskilt skrivits in i SFB. Även kravet i SFB på föreläggande om komplettering före beslut om avvisning har skrivits in i vägledningen. Dessutom delvis nya skrivningar om förhållningssättet inför eventuell avvisning. (Hänvisning till förarbetena till SFB).

Avsnitt 5.3.3 Beslut om avvisning (Ny rubrik)

Nya skrivningar med anledning av bestämmelserna om avvisning i SFB.

Avsnitt 5.5.1

Rättelse av beslut

Nya skrivningar med anledning av bestämmelserna i SFB. Även ändringar i exemplet till följd av detta.

Kapitel 6 Omprövning, ändring och överklagande av Försäkringskassans beslut

I inledningen av kapitlet har hänvisning gjorts till SFB.

Avsnitt 6.1 113 kap. SFB (Ny rubrik)

Hänvisning till bestämmelserna i SFB om ändring, omprövning och överklagande av Försäkringskassans beslut.

Avsnitt 6.2 Hur beslut överklagas enligt FL

Fört in en hänvisning till avsnitt 5.3.3 när det gäller beslut om avvisning som fattats enligt SFB.

Version 5*Kapitel 1 Inledning**Avsnitt 1.6*

Hänvisningar har gjorts till den nya offentlighets- och sekretesslagen (OSL) samt offentlighets- och sekretessförordningen (OSF). Vidare har riktlinjerna 2005:5 fått nytt namn.

*Kapitel 2 Inkommen handling, service, utredningsskyldighet och dokumentation**Avsnitt 2.4.3 Användning av fax och e-post*

Hänvisning har gjorts till de nya riktlinjerna (2009:5) för informations-säkerhet Medarbetare.

*Kapitel 4 Kommunikering**Avsnitt 4.1.3 Sekretess*

Hänvisning har gjorts till OSL.

Avsnitt 4.2.1 En parts rätt till insyn kan i vissa fall begränsas

Hänvisningar har gjorts till OSL.

*Kapitel 5 Försäkringskassans beslut**Avsnitt 5.3.2*

Vissa smärre justeringar har gjorts eftersom beslut om avvisning anses vara ett beslut i ärende om försäkring och ska förse med omprövningshänvisning. Se kommentaren nedan till avsnitt 5.3.3.

Avsnitt 5.3.3 Omprövningshänvisning vid beslut om avvisning ” i ärende om försäkring ”

Ny rubrik och nya skrivningar mot bakgrund av ett stort antal länsrättsdomar som har ansett att avvisningsbeslutet är ett ärende om försäkring och att det därför först ska omprövas av myndigheten.

Avsnitt 5.5.1 Rättelse av beslut

Nya skrivningar mot bakgrund av de nya skrivningarna i avsnitt 5.3.3.

Version 4*Kapitel 1 Inledning**Avsnitt 1.3*

Hänvisning har gjorts till Försäkringskassans ”nya” instruktion. Förordningen (2007:1235) med instruktion för Försäkringskassan.

Avsnitt 1.6

När det gäller texten om förteckning till JK om ej avslutade ärenden har hänvisningen till den numera upphävda verksförordningen ersatts av 29 § myndighetsförordningen (2007:515).

Avsnitt 1.8 JO-besluten på Fia

I avsnittet har skrivningar om JO-Nytt förts in.

Kapitel 2 Inkommen handling, service, utredningsskyldighet och dokumentation

Avsnitt 2.2.1 Serviceskyldigheten

Avsnittet har kompletterats med ett ytterligare exempel och ny text om hantering av originalhandlingar i vissa situationer.

Avsnitt 2.2.2 Utredningsskyldigheten

Nya hänvisningar till avsnitt 8.3 i Vägledningen (2004:2) Sjukpenning och samordnad rehabilitering. Vissa andra smärre justeringar har gjorts i exemplen till följd av detta. Ett förtydligande har dessutom gjorts i det sista stycket i den beskrivande texten. Det handlar om att om varken den försäkrade eller Försäkringskassan råder över att en utredning drar ut på tiden på grund av exempelvis väntetider i vården måste Försäkringskassan invänta att denna utredning blir klar innan beslut fattas.

Avsnitt 2.2.3 Ersättning till vårdgivare för journalkopior

Avsnittet är nytt.

Avsnitt 2.2.4 Metodstöd – hantering av ersättning till vårdgivare för journalkopior

Metodstödsavsnittet är nytt.

Avsnitt 2.2.5 Anteckning av uppgifter/dokumentation

Nya skrivningar om att också vissa uppgifter som rör ärendets gång också ska antecknas. Hänvisning till JO-beslut.

Avsnitt 2.2.9 Metodstöd – dokumentation

Nytt metodstödsavsnitt om dokumentation i allmänhet och i ÄHS.

Avsnitt 2.4.2 Öppethållande

Exemplet har anpassats till Försäkringskassans nya organisation. Av samma skäl har en smärre ändring gjorts i texten i det första stycket efter exemplet. (Texten ”de 21 länsorganisationerna har ersatts av ”kundmötesorganisationen”).

Avsnitt 2.4.3 Användning av fax och e-post

Exemplet har anpassats till Försäkringskassans nya organisation. Vidare har ny text förts in som handlar om Försäkringskassans riktlinjer (2008:22) Hanteringen av skrivelser som inte rör ett enskilt försäkringsärende.

Kapitel 3 Jäv, ombud, god man, m.m.

Avsnitt 3.1 Jäv

I avsnittet har skrivningar förts in om att ogillas en jävsinvändning blir det naturligen handläggarens närmaste chef som får fatta detta beslut. Dessutom har ett nytt exempel lagts in som närmare beskriver handläggning och beslut rörande avslag på en jävsinvändning.

Avsnitt 3.2.2 Översättning av inkomna handlingar

Avsnittet är nytt. Motsvarande skrivningar finns sedan tidigare i vägledningen (2001:10) Vårdförmåner i internationella förhållanden. I avsnittet hänvisas även till Försäkringskassans riktlinjer (2008:17) för översättningar inom Försäkringskassan.

Avsnitt 3.3.1 Ombud

Förtydligande texter om att fullmakter ska respekteras.

Avsnitt 3.3.3 Allmänt om fullmakt

Hänvisning görs i detta avsnitt till avsnittet om inskannade fullmakter.

Avsnitt 3.3.5 Inskannade fullmakter

Nytt avsnitt om att inskannade fullmakter ska respekteras som om de vore i original.

Avsnitt 3.4 God man och förvaltare

I avsnitten 3.4.1 och 3.4.2 har skrivningar förts in om att en god man eller förvaltare bör ha möjlighet att ge annan person fullmakt att företräda honom eller henne i sådana frågor där den gode mannen eller förvaltaren själv saknar kunskap eller erfarenhet. Det ankommer då på ombudet att i den gode mannens eller förvaltarens ställe handla på det sätt som bäst gagnar den enskilde. I texten hänvisas till en dom av Kammarrätten i Sundsvall.

Kapitel 4 Kommunikering

Avsnitt 4.1.7 Kommunikeringstid

Nya skrivningar om att Försäkringskassans inskanning inte får innebära att i tid insända handlingar inte beaktas.

Avsnitt 4.3 Anstånd

Två ytterligare JO-beslut har lagts in i det första stycket.

Avsnitt 4.6 Metodstöd – Så här ska Försäkringskassan kommunicera med den försäkrade

Det exempel som rör handläggningen av ett ärende om sjukersättning och det exempel som rör handläggningen av ett ärende om vårdbidrag har anpassats till den särskilda beslutsordningen som gäller från och med den 1 januari 2008. Ny text har dessutom förts in om att när det gäller ärenden som handläggs i ÅHS ska man vänta fyra arbetsdagar efter kommuniceringstidens utgång med att fatta beslut i ärendet.

Kapitel 5 Försäkringskassans beslut

Avsnitt 5.1 Provisoriska beslut

Den del av texterna som handlar om provisoriska beslut i ärenden som ska avgöras i socialförsäkringsnämnd har tagits bort. Detta som en följd av att nämnderna upphörde att finnas den 1 januari 2008 och då ersattes av den särskilda beslutsordningen. Exemplet har också anpassats till den särskilda beslutsordningen. Exemplet har dessutom i övrigt ändrats och gjorts mer fullständigt.

Avsnitt 5.3.1 Avskrivning

Skrivningarna om avskrivning har förtydligats.

Avsnitt 5.3.2 Avvisning

Skrivningarna har förtydligats på så vis att den restriktiva inställningen till att fatta beslut om avvisning har förstärkts. I första hand ska möjligheten att fatta beslut om avslag användas.

Avsnitt 5.3.3 Överklagandehänvisning vid beslut om avvisning

Förtydligande skrivning om beslut om avvisning enligt FL och beslut om avvisning enligt 20 § BoL. Exemplet om avvisning av begäran om förhandsprövning av planerad tandvård har tagits bort på grund av nya regler inom tandvården.

5.3.4 Omprövningshänvisning vid beslut om avvisning enligt BoL

Språket i exemplet med ett beslut om avvisning har moderniserats.

Avsnitt 5.5.1 Rättelse av beslut

Ny text med anledning av den särskilda beslutsordningen. (Socialförsäkringsnämnderna upphörde att finnas den 1 januari 2008). Förtydliganden om i vilka situationer rättelse av beslut ska göras med ledning av 26 § FL. Nytt exempel om rättelse av uppenbart smärre skrivfel i beslut om avvisning av anspråk på sjukpenning.

Avsnitt 5.5.2 Ändring av beslut

Ny text med anledning av den särskilda beslutsordningen. (Socialförsäkringsnämnderna upphörde att finnas den 1 januari 2008).

Version 3

Kapitel 4 Kommunikering

Kapitlet har förtydligats och fått nya texter när det gäller beskrivningen av vad som avses med kommunikering och vilka krav som FL ställer i detta avseende.

Avsnitt 4.1.1 Kommunikeringskyldigheten – bestämmelserna i 17 § FL

Förtydligande skrivningar som bättre mot tidigare förklarar kommunikeringsskyldigheten.

Avsnitt 4.1.4 Dokument som kommuniceras

Förtydligande text om vilka dokument som kommuniceras.

Avsnitt 4.1.5 Går beslutet emot den försäkrade?

Avsnittet är nytt och belyser olika situationer då handläggaren har att ta ställning till om det kommande beslutet går emot den försäkrade.

Avsnitt 4.1.6 Kommunikeringen av föredragningspromemoria

Avsnittet är nytt och beskriver kommunikering i ärenden som ska avgöras i socialförsäkringsnämnd.

Avsnitt 4.6 Metodstöd – Så här ska Försäkringskassan kommunicera med den försäkrade

Avsnittet är nytt och beskriver konkret när Försäkringskassan ska kommunicera med den försäkrade och när kommunikering inte är nödvändig. Avsnittet innehåller också flera exempel som åskådliggör vad som gäller.

Kapitel 5 Försäkringskassans beslut

Avsnitt 5.3.2 Avvisning

Avsnittet har förtydligats med skrivningar om förhållningssättet till möjligheten att avvisa ett ersättningsanspråk.

Version 2

Kapitel 2 Inkommen handling, service, utredningsskyldighet och dokumentation

Kapitlet har fått ny rubrik mot bakgrund av nya texter i avsnitt 2.2.2. Ordet utredningsskyldighet har förts in i rubriken.

Avsnitt 2.2.2 Utredningsskyldigheten

Ny text om utredningsskyldigheten. Två nya exempel har också lagts in.

Version 1

Avsnitt 1.3 Försäkringskassan – en central förvaltningsmyndighet

Ny text till följd av organisationsförändringen den 1 januari 2005.

Avsnitt 1.6 Diarieföring

Ny text till följd av organisationsförändringen den 1 januari 2005. Bland annat ny text om registreringskyldighet för omprövnings- och överklagandeärenden. Även skrivningar om den så kallade JK-listan.

Avsnitt 1.8 JO-besluten på Fia

Ny text till följd av organisationsförändringen den 1 januari 2005. Även lite ytterligare information om JO-registret och hur man finner det på Fia.

Avsnitt 2.1.4

Det rättsliga ställningstagandet 2005:08 har nämnts i texten.

Avsnitt 2.2.4 God dokumentation

Ny text som nämner metodstödet Dokumentation i sjukförsäkringsärenden och hur man finner det på Fia.

Avsnitt 2.4.2 Öppethållande

Texten i tredje stycket har kompletterats med en hänvisning till beslut av JO. Exemplet har ändrats till följd av organisationsförändringen den 1 januari 2005. Även texten i det första stycket efter exemplet har ändrats till följd av organisationsförändringen.

Avsnitt 2.4.3 Användning av fax och e-post

Exemplet har ändrats till följd av organisationsförändringen den 1 januari 2005. Även texten om hanteringen av förfrågningar från enskilda har ändrats.

Avsnitt 3.1 Jäv

Smärre justeringar till följd av organisationsförändringen den 1 januari 2005. Som ett förtydligande har sista ordet ("ärendet") i näst sista stycket före exemplet, bytts ut mot "försäkringsärendet".

Avsnitt 3.3.1. Ombud

Den beskrivande texten har förtydligats när det gäller en person som i speciella situationer med den försäkrades samtycke skriver under en försäkran med den försäkrades namn.

Avsnitt 3.3.5 Får Försäkringskassan betala ut socialförsäkringsförmåner till annan än den förmånsberättigade med stöd av fullmakt?

Hänvisning har även gjorts till vägledningen 2005:1 Utbetalning av socialförsäkringsförmåner.

Avsnitt 4.1.6 Kommunikeringstid

Ny text med anledning av beslut av JO. I avsnittet hänvisas även till avsnitt 4.4.2.

Avsnitt 4.4.2 Muntligt svar

Ny text med anledning av beslut av JO. I avsnittet hänvisas även till avsnitt 4.1.6.

Kapitel 5 Försäkringskassans beslut

Kapitlet har till stora delar kortats ned med hänvisning till Försäkringskassans riktlinjer (2005:14) Att skriva beslut i Försäkringskassan.

Avsnitt 5.1 Provisoriska beslut

I texten har nämnts RAR 2001:7 vilket även medfört mindre justering i exemplet under avsnittet. Exemplet har även i övrigt förtydligats något.

Avsnitt 5.3.2 Avvisning

Ändrad text med anledning av bland annat erfarenheterna från ”ENSA-projektet bostadsbidrag och bostadstillägg till pensionärer”.

Avsnitt 5.3.3 Överklagandehänvisning vid beslut om avvisning

Exemplet och beslutet har ändrats. (Följdändringar, se kommentaren till avsnitt 5.3.2). Dessutom har hela beslutets och överklagandehänvisningens utformning anpassats till Försäkringskassans riktlinjer (2005:14) Att skriva beslut i Försäkringskassan.

Avsnitt 5.3.4 Omprövningshänvisning vid beslut om avvisning enligt BoL

Exemplet och beslutet har ändrats. Se även kommentaren till avsnitt 5.3.2. Dessutom har hänvisning även gjorts till vägledning 2004:10. Hela beslutets och omprövningshänvisningens utformning har anpassats till Försäkringskassans riktlinjer 2005:14. JO:s beslut, dnr 2509-2005, som också har betydelse för texten i omprövningshänvisningen har lagts till i källförteckningen.

Avsnitt 5.4 Information

I sista stycket har hänvisning gjorts till Försäkringskassans riktlinjer 2005:14.

Avsnitt 5.5.1 Rättelse av beslut

Även hänvisning till Hellners, Malmqvist har förts in.

Avsnitt 6.2 Hur beslut överklagas enligt FL

Som en följd av organisationsförändringen den 1 januari 2005 har förordningen (1993:1138) om hantering av statliga fordringar tagits bort från det första stycket i detta avsnitt.